

REPUBLIKA HRVATSKA

Prijedlog Zakona broj _____

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ODVJETNIŠTVU**

Zagreb, srpanj 2008.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODVJETNIŠTVU

Članak 1.

U Zakonu o odvjetništvu (Narodne novine broj 9/94) u članku 4. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Odvjetnik odvjetničku djelatnost može obavljati samostalno, u zajedničkom uredu ili u odvjetničkom društvu u skladu s odredbama ovoga Zakona».

Članak 2.

Iza članka 5. dodaje se članak 5.a, koji glasi:

“Članak 5.a

(1) Odvjetnik iz druge države koji je u matičnoj državi - članici Europske unije, stekao pravo obavljanja odvjetničkog poziva, može u skladu s uvjetima koje propisuje ovaj zakon, u Republici Hrvatskoj obavljati:

- odvjetničke radnje, sukladno članku 36.e i 36.f,
- odvjetnički poziv pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, sukladno članku 36.b,
- odvjetnički poziv pod nazivom "odvjetnik" sukladno članku 36.a.

(2) Matična je ona država u kojoj odvjetnik ima, prema propisima te države članice Europske unije, pravo obavljati odvjetnički poziv kao zanimanje.

(3) Odvjetnik iz druge države, koja je država članica Europske unije prema ovom zakonu je odvjetnik koji prema propisima te države ima pravo obavljati odvjetnički poziv kao zanimanje u toj ili nekoj od država članica Europske unije».

Članak 3.

U članku 18. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Odvjetnici imaju pravo na nagradu za svoj rad te na naknadu troškova u svezi s obavljenim radom sukladno tarifi koju utvrđuje i donosi Komora uz suglasnost ministra pravosuđa. Ministar pravosuđa kod davanja suglasnosti vodit će računa o zaštiti socijalnih i gospodarskih interesa, te jednakosti u položaju primatelja i davatelja usluga s obzirom na njihovu nejednakost u stručnom znanju kojime raspolažu.»

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

«(3) Odvjetnik je dužan stranci izdati račun nakon obavljenog posla. U slučaju otkaza ili opoziva punomoći odvjetnik je dužan izdati račun u roku od 30 dana od dana otkaza ili opoziva punomoći.»

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 4.

U članku 19. stavak 2. briše se.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 2. riječi: «pismenoj formi» zamjenjuju se riječima: «pisanom obliku».

Članak 5.

U članku 23. stavak 4., iza riječi: «u roku od 15 dana», dodaju se riječi: «od dana namjeravane promjene».

Članak 6.

U članku 24. iza riječi: «opunomoćeni odvjetnik» dodaju se riječi: «, na način određen postupovnim zakonima».

Članak 7.

U članku 27. stavku 2., iza riječi: «javno trgovačko društvo», dodaju se riječi: «ili kao društvo s ograničenom odgovornošću».

Iza stavka 2. dodaju se stavci 3., 4. i 5. koji glase:

«(3) Odvjetnik i odvjetničko društvo ne smatraju se trgovcima, ali se odredbe Zakona o trgovačkim društvima odnose i na ta društva, osim ako odredbama ovoga Zakona nije drugačije uređeno.

(4) Odvjetničko društvo ne može osnovati drugo odvjetničko društvo.

(5) Odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću mogu osnovati dva ili više odvjetnika, a najniži iznos temeljnog kapitala iznosi 350.000,00 kn».

Članak 8.

Iza članka 27. dodaje se članak 27.a koji glasi:

«Članak 27.a

(1) Odvjetnička društva iz države koja je članica Europske unije i iz države članice STO-a, u Republici Hrvatskoj mogu osnivati svoje podružnice, sukladno obvezama Republike Hrvatske prema međunarodnim ugovorima, Zakonu o trgovačkim društvima i ovom Zakonu.

(2) Podružnice iz stavka 1. ovoga članka mogu u Republici Hrvatskoj pružati pravne usluge koje uključuju usluge savjetovanja o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije i međunarodnom pravu».

Članak 9.

U članku 31. stavak 1. mijenja se i glasi:

«Članak 31.

(1) Za osnivanje odvjetničkog društva, odvjetnici-osnivači dužni su pribaviti potvrdu Komore da su upisani u Imenik odvjetnika i da je ugovor o osnivanju sukladan ovom Zakonu, Statutu i drugim općim aktima Komore i Kodeksu odvjetničke etike. Bez te potvrde Komore, društvo se ne može upisati u registar trgovačkih društava.

(2) U stavku 2. iza riječi: «trgovačkih društava», dodaju se riječi: «kao i o nastalim promjenama koje se upisuju u registar trgovačkih društava.»

Članak 10.

Iza članka 36. dodaje se Glava III.A i novi članci 36.a, 36.b, 36.c, 36.d, 36.e, 36.f., 36.g, i 36.h koji glase:

«III.A. OBAVLJANJE ODVJETNIČKOG ZANIMANJA STRANIH ODVJETNIKA U REPUBLICI HRVATSKOJ.

«Članak 36.a

(1) Odvjetnik iz države članice Europske unije upisuje se u Imenik stranih odvjetnika koji u Republici Hrvatskoj mogu obavljati odvjetnički poziv pod nazivom "odvjetnik", sa svim pravima i dužnostima u obavljanju odvjetničkog poziva, ako ispunjava uvjete iz točaka 2., 3., 8., 10., 11., 12. i 13. članka 48. ovoga Zakona i ako položi ispit iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske.

(2) Odvjetnik mora zahtjevu za upis u Imenik iz stavka 1. ovoga članka priložiti potvrdu o državljanstvu države članice Europske unije, dokaz o tome da ima pravo obavljati odvjetnički poziv u svojoj matičnoj državi kao i druge dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Uvjeti iz točaka 2. i 10. članka 48. ovoga Zakona dokazuju se potvrdom izdanom po propisima odvjetnikove matične države. Dokazi ne smiju biti stariji od tri mjeseca i moraju biti priloženi u ovjеровljenom prijevodu na hrvatski jezik.

(4) Ispit iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske iz stavka 1. ovoga članka provodi se prema programu za polaganje pravosudnog ispita koji je propisan posebnim Zakonom.

Članak 36.b

(1) Odvjetnik iz države članice Europske unije upisuje se u Imenik stranih odvjetnika koji u Republici Hrvatskoj mogu obavljati odvjetnički poziv pod nazivom zanimanja iz svoje matične države ako priloži potvrdu o upisu u odvjetničke udruge u matičnoj ili nekoj drugoj državi odnosno pri nadležnom tijelu matične države.

(2) Zahtjevu za upis u Imenik iz stavka 1. ovoga članka prilaže se potvrda o državljanstvu, dokaz o osiguranju od profesionalne odgovornosti kao i potvrdu i dokaze o članstvu u odvjetničkim udrugama u matičnoj ili nekoj drugoj državi.

(3) Odvjetnik koji je upisan u Imenik stranih odvjetnika iz stavka 1. ovoga članka oslobađa se u cijelosti ili djelomice osiguranja iz članka 44. ovoga Zakona ako je u matičnoj državi u cijelosti ili djelomično jednakovrijedno osiguran glede uvjeta i opsega pokrića osiguranja.

(4) Dokazi iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne smiju biti stariji od tri mjeseca i moraju biti priloženi u ovjеровljenom prijevodu na hrvatski jezik.

(5) O upisu u Imenik iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska odvjetnička komora izvijestit će nadležno tijelo odvjetnikove matične države.

(6) Odvjetnik koji je upisan u Imenik iz stavka 1. ovoga članka odvjetnički poziv obavlja koristeći pri tome naziv iz svoje matične države izražen na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika svoje matične države, uz naznaku tijela pri kojem je upisan u svojoj matičnoj državi.

(7) Odvjetnik iz stavka 1. ovoga članka koji odvjetnički poziv obavlja pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, a koji najmanje tri godine redovno i uspješno obavlja odvjetnički poziv u Republici Hrvatskoj može se upisati u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore i obavljati odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik».

(8) Odvjetnici iz država članica Europske unije mogu odvjetničko zvanje obavljati kao odvjetničko društvo ili zajednički odvjetnički ured pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, a mogu koristiti naziv odvjetničkog društva ili zajedničkog odvjetničkog ureda kojega je član. Odvjetnik koji želi obavljati djelatnost pod nazivom korištenim u matičnoj državi obavijestit će Hrvatsku odvjetničku komoru o činjenici da je član odvjetničkog društva ili zajedničkog odvjetničkog ureda u matičnoj državi i o tome dostaviti sve relevantne podatke.

(9) Strani odvjetnici iz članaka 36.a i 36.b ovoga Zakona mogu zastupati stranke pred sudovima i drugim tijelima u Republici Hrvatskoj uz uvjete utvrđene ovim Zakonom.

Članak 36.c

(1) Odvjetnik iz članka 36.b ovoga Zakona može davati savjete o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije, o međunarodnim pravu i o pravu Republike Hrvatske.

(2) Pri obavljanju odvjetničke djelatnosti povezane sa zastupanjem stranaka pred sudovima u Republici Hrvatskoj odvjetnik iz članka 36.b ovoga Zakona mora djelovati zajedno s odvjetnikom koji u Republici Hrvatskoj ima pravo obavljati odvjetničku djelatnost pod nazivom "odvjetnik".

(3) Odvjetnik iz članka 36.b ovoga Zakona ne može:

- biti biran u tijela Hrvatske odvjetničke komore,
- izobražavati odvjetničkog vježbenika.

Članak 36.d

- (1) Odvjetnik iz države članice Europske unije upisuje se u Imenik stranih odvjetnika koji u Republici Hrvatskoj obavlja odvjetnički poziv pod nazivom "odvjetnik" bez obzira na odredbe iz članka 36.a ovoga Zakona, ako je najmanje tri godine obavljao odvjetnički poziv temeljem odredbe iz članka 36.b ovoga Zakona, a može se upisati i kao odvjetnik u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore.
- (2) Uvjet iz stavka 1. ovoga članka u postupku upisa, dokazuje se popisom predmeta na kojima je odvjetnik radio s naznakom poslovnog broja, sadržaja, vremena i opsega rada, te faze postupka s priloženim izvodima iz podnesaka i zapisnika, u obliku kojim se jamči tajnost osobnih podataka.
- (3) Odvjetnik koji je upisan u Imenik stranih odvjetnika sukladno stavku 1. ovoga članka, ima pravo pri obavljanju odvjetničkog poziva koristiti naziv zanimanja iz svoje matične države izrađen na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika svoje matične države zajedno s nazivom "odvjetnik".

Članak 36.e

- (1) Odvjetnik iz države članice Europske unije, a koji nije upisan u Imenik stranih odvjetnika temeljem članaka 36.a., 36.b ili 36.d ovoga Zakona smije obavljati pojedine radnje u okviru obavljanja odvjetničke djelatnosti u skladu s odredbama iz članka 36.c stavak 1. ovoga Zakona.
- (2) Odvjetnik koji namjerava obavljati radnje temeljem stavka 1. ovoga članka, dužan je o tome pismeno obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru, te priložiti dokaze o osposobljenosti za obavljanje odvjetničkog poziva i dokaze o osiguranju od profesionalne odgovornosti u matičnoj državi, pri čemu se na odgovarajući način primjenjuje odredba članka 36.b stavak 3. ovoga Zakona. U obavijesti se mora navesti adresa ili odrediti punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj. U protivnom taj odvjetnik ne može obavljati djelatnost iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Na temelju obavijesti i dokaza iz stavka 2. ovoga članka, Hrvatska odvjetnička komora izdati će odvjetniku potvrdu da može obavljati odvjetničke radnje.
- (4) Odvjetnik iz države članice Europske unije, a kojemu je u Republici Hrvatskoj odbijen upis u Imenik odvjetnika radi neispunjavanja uvjeta iz točke 10. članka 48. ovoga Zakona, ne može u Republici Hrvatskoj obavljati odvjetničke radnje.

Članak 36.f

- (1) Pri obavljanju radnji odvjetnik iz članka 36.e ovoga Zakona, dužan je poštovati pravila Kodeksa odvjetničke etike Hrvatske odvjetničke komore.
- (2) Pri obavljanju pojedinih radnji u Republici Hrvatskoj odvjetnik mora koristiti naziv iz svoje matične države izražen na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika svoje matične države uz naznaku profesionalne organizacije koja mu je dala dozvolu za obavljanje odvjetničkog poziva u matičnoj državi i nadležnog tijela pri kojem je upisan u svojoj matičnoj državi.

(3) Odvjetnik iz članka 36.e ovoga Zakona disciplinski je odgovoran po ovom Zakonu kao da je upisan u Imenik odvjetnika. Disciplinske kazne i privremene mjere koje ograničavaju odvjetnika mogu biti izrečene samo s valjanošću u Republici Hrvatskoj. Umjesto disciplinske kazne brisanja iz Imenika izriče se zabrana obavljanja djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

(4) Disciplinske mjere mogu se izreći odvjetniku iz članka 36.e samo ako se u posebnom postupku u skladu s ovim Zakonom, Statutom Hrvatske odvjetničke komore i Kodeksom odvjetničke etike, utvrdi da je odvjetnik odgovoran za povredu svoje dužnosti i ugleda odvjetničkog zanimanja.

Članak 36.g

Odvjetnik iz države članice Europske unije, a koji ima pravo obavljati odvjetnički poziv u državi koja nije članica Europske unije, smije obavljati odvjetničke radnje odnosno odvjetnički poziv uz uvjete koje ovaj Zakon propisuje za odvjetnike iz druge države koja je država članica Europske unije sukladno članku 36.a ovoga Zakona, ako je ispunjen uvjet stvarne uzajamnosti.

Članak 36.h

U odlukama ovlaštenih tijela Hrvatske odvjetničke komore kojima se u skladu s ovim Zakonom, Statutom Hrvatske odvjetničke komore i Kodeksom odvjetničke etike odbija upis u imenik odvjetnika iz članka 36.b i 36.d ovoga Zakona, kojima se odlučuje o brisanju iz toga imenika te kojima se odlučuje o izricanju disciplinskih mjera moraju se navesti razlozi za njihovo donošenje. Protiv tih odluka može se podnijeti pravni lijek u skladu s ovim Zakonom i Statutom Hrvatske odvjetničke komore.»

Članak 11.

U članku 39. stavku 2., riječi: «Zastupnički i Županijski dom Hrvatskoga državnog sabora» zamjenjuju se riječima: «Hrvatski sabor.»

Članak 12.

U članku 43. stavku 1., iza riječi: «odvjetničkih društava», dodaju se riječi: «kao i Imenik stranih odvjetnika sa matičnim sjedištem iz država članica Europske unije i Imenik odvjetnika koji u Republici Hrvatskoj imaju pravo obavljati odvjetničko zanimanje pod nazivom odvjetnik,»

Članak 13.

U članku 44. dodaju se stavci 12., 13. i 14., koji glase:

«(12) Ako odvjetnik, zajednički odvjetnički ured ili odvjetničko društvo na poziv Komore u roku od 15 dana od dana poziva ne dostave dokaz o osiguranju, Komora zabranjuje rad imenovanim do trenutka dostave dokaza o ispunjenju ove obveze.

(13) Najniža osigurana svota mora iznositi ukupno 800.000,00 kn po osiguranom slučaju. U slučaju zajedničkog odvjetničkog ureda odgovornost svakog odvjetnika u tom uredu mora biti osigurana na navedenu svotu. Odgovornost svakog odvjetnika člana odvjetničkog javnog trgovačkog društva kao i odgovornost svih zaposlenih odvjetnika u javnom trgovačkom

društvu mora biti osigurana na navedenu svotu. Odgovornost svakog odvjetnika osnivača društva s ograničenom odgovornošću mora se obvezatno osigurati na najnižu svotu od 9.000.000,00 kn po osiguranom slučaju, kao i odgovornost odvjetnika zaposlenih u tom društvu na svotu od 800.000,00 kn. U slučaju da odvjetnici osnivači društva s ograničenom odgovornošću nemaju sklopljeno osiguranje na najnižu navedenu svotu, tada uz društvo jamče i odvjetnici članovi društva osobno neograničeno i solidarno do visine najniže svote osiguranja.

(14) Ako se promijene okolnosti koje utječu na visinu svote osiguranja, tada je Hrvatska odvjetnička komora ovlaštena povisiti najniže svote osiguranja utvrđene stavkom 13. ovoga članka.»

Članak 14.

U članku 47. iza riječi: «drugih zemalja» dodaju se riječi: «nečlanica Europske unije».

Članak 15.

U članku 48. točke 4. i 5. mijenjaju se i glase:

«4. da je završila sveučilišni studij prava na pravnom fakultetu u Republici Hrvatskoj,

5. da je po završenom studiju najmanje 3 (tri) godine radila u odvjetničkom uredu kao odvjetnički vježbenik ili na pravnim poslovima u pravosudnim tijelima (sudski vježbenik, državnoodvjetnički vježbenik, javnobilježnički vježbenik), ili najmanje 4 (četiri) godine na drugim pravnim poslovima,»

Točka 6. briše se.

Iza točke 11., dodaju se točke 12., 13. i 14. koje glase:

«12. da ima sklopljen ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje odvjetničke službe,

13. da priloži izjavu da ima opremu i prostor koji su potrebni i primjereni za obavljanje odvjetničke službe,

14. da ima položen ispit iz Kodeksa odvjetničke etike i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.»

Iza stavka 1. dodaju se stavci 2. i 3. koji glase:

«2) Hrvatska odvjetnička komora donosi Pravilnik o polaganju ispita iz točka 14. stavak 1. ovoga članka.

3) Državljanstvo države članice Europske unije ili druge države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru smatra se jednako kao i hrvatsko državljanstvo.»

Članak 16.

U članku 49. stavak 3. riječ: «dvije» zamjenjuje se riječju: «tri».

Članak 17.

U članku 56. stavku 1. točka 5., mijenja se i glasi:

«5. ako je disciplinskom kaznom izrečena trajna zabrana obavljanja odvjetništva.»

Članak 18.

U članku 58. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

« (2) Odvjetnik kome je izrečena mjera trajne zabrane obavljanja odvjetništva ne može biti ponovno upisan u imenik odvjetnika. «

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 19.

Naslov iznad članka 60. i članak 60. mijenjaju se i glase:

«Žalba

Članak 60.

(1) Protiv rješenja koje se odnosi na stjecanje, mirovanje, obustavu ili gubitak prava na obavljanje odvjetništva, dopuštena je žalba. Žalba se podnosi Upravnom odboru Hrvatske odvjetničke komore u roku 8 dana od dostave rješenja.

(2) Protiv odluke Upravnog odbora Hrvatske odvjetničke komore u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka dopušten je priziv Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koji se izjavljuje putem Hrvatske odvjetničke komore. Priziv zajedno sa spisima predmeta prosljeđuje se odmah Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. U prizivnom postupku Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću sastavljenom od pet članova, od kojih su predsjednik i dva člana suci toga suda, a dva člana odvjetnici s liste koju je utvrdila Hrvatska odvjetnička komora.

(3) Priziv se podnosi u roku 8 dana od dana dostave odluke Upravnog odbora Hrvatske odvjetničke komore.

(4) U žalbenom i prizivnom postupku na odgovarajući se način primjenjuju propisi o upravnom sporu, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(5) Odluka je pravomoćna po isteku roka za žalbu odnosno priziva. Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ako je istom konačno riješeno, pravomoćna je danom donošenja.

(4) Poblježe odredbe o postupku za stjecanje, obustavu ili gubitak prava na obavljanje odvjetništva utvrđuju se Statutom Komore.»

Članak 20.

U članku 61. stavku 1. iza riječi: «odvjetničkih vježbenika,» dodaju se riječi: «ako se podnositelj zahtjeva prvi put osposobljava za zanimanje.»

U stavku 2. iza riječi «iz točke 5. i 7. toga članka,», dodaju se riječi «kao i stavka 1. ovoga članka.»

Članak 21.

Naslov iznad članka 64. mijenja se i glasi:

«Udruga odvjetničkih vježbenika»

Članak 22.

U članku 72. stavku 1. dodaje se podstavak 5. koji glasi:

«- trajni gubitak prava na obavljanje odvjetništva.»

Članak 23.

Iza članka 74. dodaje se članak 74.a koji glasi:

«Članak 74.a

O zahtjevu za pokretanje disciplinskog postupka protiv odvjetnika iz druge države članice Europske unije, koji je upisan u imenik stranih odvjetnika u skladu s člankom 34b. ovoga Zakona, disciplinski tužitelj obavijestit će nadležno tijelo u matičnoj državi tog odvjetnika.

Disciplinski sud dužan je nadležnom tijelu odvjetnikove matične države omogućiti sudjelovanje u postupku s prijedlozima za pomoć (korist, obranu) odvjetniku.

Disciplinska kazna i izrečena mjera koja ograničava odvjetniku obavljanje odvjetničkog zanimanja može se primijeniti samo u Republici Hrvatskoj.

Ako nadležno tijelo odvjetnikove matične države privremeno ili trajno odvjetniku zabrani obavljanje odvjetničkog poziva, učinak takove odluke o zabrani obavljanja odvjetničkog poziva ima i u Republici Hrvatskoj.

Disciplinski postupak protiv odvjetnika iz stavka 1. ovoga članka, odnosi se i na odvjetnike koji obavljaju odvjetnički poziv pod nazivom odvjetnik u bilo kojoj drugoj državi članici Europske unije.»

Članak 24.

U članku 78. stavku 1., iza riječi: «pet godina,» brišu se riječi: «kao i», a iza riječi: «10 godina ili», dodaju se riječi: «trajnog gubitka prava obavljanja odvjetništva odnosno.»

Članak 25.

U članku 79. stavku 1. riječ: «dvije» zamjenjuje se riječju: «četiri», a riječi: «šest mjeseci» zamjenjuju se riječima: «dvije godine».

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

«(4) Zastara disciplinske odgovornosti nastupa u svakom slučaju kada protekne dvostruko vremena koliko je prema odredbi stavka 1. ovoga članka određeno za progon.»

Članak 26.

U članku 80. stavku 1. riječi: «u protuvrijednosti domaće valute od 5000 do 15.000 DEM» zamjenjuju se riječima: «u iznosu od 35.000,00 kuna do 350.000,00 kuna».

U stavku 2. riječi: «protuvrijednosti domaće valute od 500 do 2500 DEM» zamjenjuju se riječima: «u iznosu od 5.000,00 kuna do 25.000,00 kuna.»

Članak 27.

U članku 81. stavku 1. riječi: «protuvrijednosti domaće valute od 1000 do 5000 DEM» zamjenjuju se riječima: «iznosu od 8.000,00 kuna do 50.000,00 kuna.»

Članak 28.

Članak 82. briše se.

Članak 29.

Odvjetnici i odvjetnička društva dužni su uskladiti police osiguranja najkasnije do 31. siječnja 2009. godine.

Članak 30.

Odredba članka 13. ovoga Zakona o visini osiguranja odvjetnika od odgovornosti primjenjivat će se od 1. siječnja 2009. godine.

Članak 31.

(1) Hrvatska odvjetnička komora dužna je u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, te istu dostaviti ministru pravosuđa na suglasnost.

(2) Ministar pravosuđa prije davanja suglasnosti na Tarifu prethodno će zatražiti mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća.

(3) Ako ministar pravosuđa ne da suglasnost na Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, Hrvatska odvjetnička komora dužna je u daljnjem roku od 2 mjeseca ponovno dostaviti ministru pravosuđa Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, usklađenu sa primjedbama i preporukama ministra pravosuđa.

(4) Ako Hrvatska odvjetnička komora ne dostavi ministru pravosuđa u roku iz stavka 1. i 2. ovoga članka usklađenu Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, ministar pravosuđa donijet će privremenu Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

Članak 32.

Komora je dužna uskladiti svoj Statut i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 33.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", osim članka 2., 10. i 23., koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Zakon o odvjetništvu donesen je veljači 1994. godine i objavljen u «Narodnim novinama» broj 9/94, a stupio je na snagu 18. veljače 1994. godine. Tim Zakonom uređuje se ustrojstvo i djelovanje odvjetništva kao neovisne i samostalne službe koja osigurava pružanje pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava i pravnih interesa. Jedan od razloga za donošenje Zakona o izmjenama i dopuna Zakona o odvjetništvu je usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

1. U okviru pregovora s Europskom unijom, Poglavlje 3. – Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, jedno od područja je i prilagodba hrvatskog odvjetništva s položajem odvjetništva u Europskoj uniji, kao i s uvjetima prekograničnog pružanja odvjetničkih usluga. Ovaj Zakon o odvjetništvu potrebno je uskladiti sa direktivama Europske unije, i to s odredbama Direktive 77/249/EEC od 22. ožujka 1977. godine i Direktive 98/5/EC od 16. veljače 1998. godine. Ove dvije direktive isključivo se odnose na pravni status odvjetnika u uvjetima prekograničnog pružanja odvjetničkih usluga.

Prema sada važećem Zakonu o odvjetništvu, strani odvjetnici ne mogu obavljati odvjetničku djelatnost na području Republike Hrvatske, već s iznimkom mogu zastupati samo u arbitražnim postupcima. Pravo na obavljanje odvjetništva prema odredbama Zakona o odvjetništvu stječe se upisom u Imenik odvjetnika pri Hrvatskoj odvjetničkoj komori, a prvi od uvjeta za upis je hrvatsko državljanstvo. I neki drugi uvjeti mogli bi biti za stranog odvjetnika nepremostiva prepreka za upis u Imenik odvjetnika i bavljenje odvjetništvom.

S obzirom na naprijed navedene Direktive, nužno je bilo pristupiti izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu i odredbe ovoga Zakona uskladiti s Direktivama Europske unije.

Odgovarajućim izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu stranim bi odvjetnicima bilo omogućeno obavljanje odvjetništva u Republici Hrvatskoj na način na koji to mogu činiti i u nama susjednim zemljama članicama Europske unije.

Strani odvjetnik, koji je u matičnoj državi stekao pravo obavljanja odvjetničkog poziva, može u skladu s uvjetima koje propisuje ovaj Zakon u Republici Hrvatskoj obavljati:

- odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik»;
- odvjetnički poziv pod nazivom «zanimanja iz svoje matične države»;
- odvjetničke radnje.

Kao matična država smatra se ona država u kojoj odvjetnik ima, prema propisima te države pravo obavljati odvjetnički poziv kao zanimanje. Odvjetnik iz druge države koja je članica Europske unije, prema ovom Zakonu je odvjetnik, koji prema propisima te države ima pravo obavljati odvjetnički poziv kao zanimanje u nekoj od država članica Europske unije.

1.a) Odvjetnik iz države članice Europske unije, upisuje se u Imenik stranih odvjetnika pri Hrvatskoj odvjetničkoj komori, a u Republici Hrvatskoj može obavljati odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik» sa svim pravima i dužnostima u obavljanju odvjetničkog poziva i to uz uvjete da je poslovno i zdravstveno sposoban, da nije pod

istragom odnosno da se protiv njega ne vodi postupak zbog kaznenog djela koji se vodi po službenoj dužnosti, da je dostojan obavljanja odvjetništva, da ne obavlja poslove koji su nespojivi s odvjetništvom, da ima zaključen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti i da ima osiguran prostor i opremu potrebnu za obavljanje odvjetničkog poziva, kao i da položi ispit iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske prema programu za polaganje pravosudnog ispita, a koji je propisan posebnim Zakonom .

Uz zahtjev za upis u Imenik, odvjetnik mora priložiti potvrdu o državljanstvu, kao i navedene dokaze da ispunjava uvjete za upis. Ovi uvjeti dokazuju se potvrdom izdanom po propisima odvjetnikove matične države. Nakon upisa u Imenik, odvjetnik je u svemu izjednačen s hrvatskim odvjetnikom.

1.b) Odvjetnik iz države članice Europske unije, upisuje se u Imenik stranih odvjetnika pri Hrvatskoj odvjetničkoj komori, a koji u Republici Hrvatskoj može obavljati odvjetnički poziv pod nazivom zanimanja iz svoje matične države (avvocato, avocat, Rechtsanwalt), ako priloži potvrdu o upisu pri nadležnom tijelu matične države, potvrdu o državljanstvu, dokaz o osiguranju od profesionalne odgovornosti. O upisu u Imenik Hrvatske odvjetničke komore izvijestit će se nadležno tijelo odvjetnikove matične države. Odvjetnik može davati savjete o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije, o međunarodnom pravu i o pravu Republike Hrvatske. Pri obavljanju odvjetničke djelatnosti povezane sa zastupanjem stranaka pred sudovima u Republici Hrvatskoj takav odvjetnika mora djelovati zajedno sa odvjetnikom koji u Republici Hrvatskoj ima pravo obavljati odvjetničku djelatnost pod nazivom «odvjetnik».

Odvjetnik iz državne članice Europske unije koji odvjetnički poziv obavlja pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, a koji najmanje tri godine redovno i efikasno obavlja odvjetnički poziv u Republici Hrvatskoj može se upisati i u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore i tada obavljati odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik».

1.c) Odvjetnik iz države članice Europske unije, a koji nije upisan u Imenik stranih odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore, smije obavljati pojedine radnje koje spadaju u okvir obavljanja odvjetničke djelatnosti. Takav odvjetnik može davati savjete o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije, o međunarodnom pravu i o pravu Republike Hrvatske.

Odvjetnik koji namjerava obavljati odvjetničke radnje dužan je o tome pismeno obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru i priložiti dokaze o osposobljenosti za obavljanje odvjetničkog poziva i dokaze o osiguranju od profesionalne odgovornosti u matičnoj državi. U toj obavijesti mora se navesti adresa ili odrediti punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj. Hrvatska odvjetnička komora izdat će tom odvjetniku potvrdu kojom mu se odobrava obavljanje odvjetničkih radnji. Pri obavljanju radnji odvjetnik je dužan poštovati pravila Kodeksa odvjetničke etike. Pri obavljanju pojedinih radnji u Republici Hrvatskoj odvjetnik mora koristiti naziv iz svoje matične države izražen na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika svoje matične države uz naznaku profesionalne organizacije koja mu je dala dozvolu za obavljanje odvjetničkog poziva u matičnoj državi.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na status stranih odvjetnika u Republici Hrvatskoj primjenjivat će se nakon što Republika Hrvatska postane punopravna članica Europske unije.

1.d) Sukladno članku 49. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) strana odvjetnička društva u Republici Hrvatskoj mogu osnivati svoje podružnice. Prema obvezama koje je Republika Hrvatska preuzela međunarodnim ugovorima i to Zakonom o pristupanju Republike Hrvatske Marakeškom ugovoru o osnivanju STO-a, strana odvjetnička društva i iz država nečlanica EU, a koje su članice STO-a, mogu osnivati svoje podružnice u RH. Podružnice tih odvjetničkih društava u Republici Hrvatskoj mogu pružati pravne usluge koje uključuju usluge savjetovanja o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije i o međunarodnom pravu.

Strani odvjetnici mogu odvjetničko zvanje obavljati u Republici Hrvatskoj kao odvjetničko društvo ili zajednički odvjetnički ured pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, a mogu koristiti naziv odvjetničkog društva ili zajedničkog odvjetničkog društva kojega je član, i o tome obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru kao i dostaviti relevantne podatke.

2. Osim izmjena i dopuna ovoga Zakona koje se odnose na obavljanje odvjetničkog zanimanja stranih odvjetnika u Republici Hrvatskoj, predlažu se još neke izmjene i dopune i to:

2.a) U državama članicama Europske unije pitanje odvjetničke tarife i određivanje njezine visine prepušteno je svakoj državi članici da uređuje slobodno. Europska komisija objavila je u veljači 2004. godine izvješće o tržišnom natjecanju u profesionalnim djelatnostima među koje spada i odvjetnička djelatnost. Europska komisija smatra da je regulacija profesionalnih djelatnosti nužna jer se njihovim obavljanjem ostvaruju dobra i vrijednosti koja su od iznimne važnosti za društvo u cjelini, a regulacijom odvjetništva utječe se na učinkovitost pravosuđa. Naknade za profesionalne usluge prema izvješću EU u većini država članica ugovaraju se slobodno, između pružatelja usluga i njihovih stranaka. Međutim, stajalište je Europske komisije da su regulatorne mjere države nužne radi obavljanja učinkovitog nadzora nad radom profesionalnih usluga, a odricanje države od regulatornih mjera može predstavljati kršenje odredaba UEZ o zaštiti sloboda i tržišnog natjecanja.

S obzirom na različitu praksu država članica EU i slobodu uređivanja odvjetničke tarife, Konačnim prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu predlaže se da Tarifu o nagradama i naknadama troškova za rad odvjetnika utvrđuje i donosi Hrvatska odvjetnička komora uz suglasnost ministra pravosuđa. Kod davanja suglasnosti ministar pravosuđa vodit će računa o zaštiti socijalnih i gospodarskih interesa i jednakosti i položaju davatelja i primatelja usluga s obzirom na njihovu nejednakost u stručnom znanju kojime raspolažu.

Hrvatska odvjetnička komora dužna je u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona dostaviti Tarifu ministru pravosuđa na suglasnost. Kod davanja suglasnosti na tarifu ministar pravosuđa prethodno će zatražiti mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća. Ukoliko ministar pravosuđa ne da suglasnost na Tarifu, Hrvatska odvjetnička komora dužna je u daljnjem roku od 2 mjeseca ponovno dostaviti ministru pravosuđa Tarifu usklađenu sa primjedbama i preporukama ministra pravosuđa. Ako Hrvatska odvjetnička komora ne dostavi ministru pravosuđa u propisanim rokovima iz ovoga Zakona usklađenu Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, ministar pravosuđa donijeti će privremenu Tarifu.

2.b) Prema sada važećem Zakonu, u Republici Hrvatskoj, odvjetničko društvo može se osnovati samo kao javno trgovačko društvo, a što znači da njegovi osnivači za obveze društva odgovaraju čitavom svojom imovinom. Na taj način se odvjetnici u Republici Hrvatskoj stavljaju u apsolutno nepovoljni položaj u odnosu na strana odvjetnička društva.

Stoga se predlaže da se odvjetničko društvo osim kao javno trgovačko društvo može osnovati i kao društvo s ograničenom odgovornošću i određuje se kao najniži iznos temeljnog kapitala iznos od 350.000,00 kuna.

U nekim državama članicama Europske unije, kao npr. u Njemačkoj, Austriji i Francuskoj također je dozvoljeno osnivanje odvjetničkog društva kao društva s ograničenom odgovornošću. U prijedlogu slovenskog Zakona o odvjetništvu također se predlaže osnivanje odvjetničkog društva kao društva s ograničenom odgovornošću. S obzirom da će i odvjetnici iz država članica Europske unije, nakon pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU pojavljivati sa zahtjevom da osnivaju odvjetnička društva kao društava s ograničenom odgovornošću, nužno je da se već sada omogući i hrvatskim odvjetnicima da osnivaju odvjetnička društva kao društva sa ograničenom odgovornošću i da se ova pitanja urede ovim Zakonom.

2.c) Radi zaštite stranaka od opasnosti od nastanka štete uslijed greške, nepažnje, propusta ili nemarnosti u radu odvjetnika, predlaže se da se u odredbama koje se odnose na «osiguranje od odgovornosti», propiše najniža osigurana svota u iznosu od 800.000,00 kuna po osiguranom slučaju. U slučaju zajedničkog odvjetničkog ureda svaki odvjetnik u tom uredu mora biti osiguran na ovu svotu. Također svaki odvjetnik, član odvjetničkog javnog trgovačkog društva kao i zaposleni odvjetnici u javnom trgovačkom društvu moraju biti osigurani na navedenu svotu. Svaki odvjetnik osnivač društva s ograničenom odgovornošću mora se obvezno osigurati na najnižu svotu od 9.000.000,00 kuna po osiguranom slučaju, kao i odvjetnici zaposleni u tom društvu na svotu od 800.000,00 kuna. U slučaju da odvjetnici osnivači društva s ograničenom odgovornošću nemaju sklopljeno osiguranje na najnižu svotu, tada uz društvo jamče i odvjetnici članovi društva osobno do visine zaštite najniže svote osiguranja.

S obzirom da je institut «osiguranja od odgovornosti» odvjetnika za štetu uslijed greške, nepažnje, propusta ili nemarnosti u radu odvjetnika uređen u svim zakonodavstvima EU koje uređuju odvjetničku službu, ugradnja ovog instituta predlaže se sukladno praksi zemalja EU i u ovim izmjenama i dopunama.

U Republici Hrvatskoj već i sada odvjetnici i odvjetnička društva dužni su se osigurati od profesionalne odgovornosti, a vrlo često se događa da pojedine stranke, ukoliko povjeravaju odvjetničkim društvima zastupanje u predmetima velike vrijednosti, traže posebno osiguranje za taj slučaj. Osigurane premije odvjetnici ne uplaćuju u pravilu odjednom, već se one uplaćuju u mjesečnim obrocima ovisno o ugovoru s osiguravateljem.

Ovim prijedlogom posebno se propisuje da Hrvatska odvjetnička komora može zabraniti rad odvjetniku do trenutka ispunjavanja obveze osiguranja od profesionalne odgovornosti.

3. Radi uvođenja potpunog reda u rad i disciplinu odvjetnika predlaže se postrožiti disciplinsku odgovornost odvjetnika na način da se kao disciplinska mjera propisuje «da odvjetnik može trajno izgubiti pravo na obavljanje odvjetništva» kada počini najteže propuste odnosno kada postupa u svom radu nemarno.

Zastara progona za teže povrede dužnosti i ugleda odvjetnika povisuje se sa dvije godine na četiri godine, a za lakše povrede, sa šest mjeseci povisuje se na dvije godine, te da aposolutna zastara disciplinskog progona nastupa u svakom slučaju protekom dvostrukog vremena potrebnog za zastaru progona.

Uz naprijed navedene izmjene i dopune u Zakonu o odvjetništvu izvršena su i neka usklađenja ovoga Zakona sa drugim propisima s obzirom da je Zakon o odvjetništvu donesen još 1994. godine.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1. – u ovom članku određuje se da se odvjetnička djelatnost može obavljati samostalno u zajedničkom uredu ili u odvjetničkom društvu sukladno ovom Zakonu. U dosadašnjem stavku 1. bilo je propisano da je odvjetnik dužan obavljati odvjetničku dužnost stvarno i stalno. S obzirom da će nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji u punopravno članstvo, strani odvjetnici, kao i hrvatski odvjetnici moći obavljati odvjetničku djelatnost u matičnoj zemlji, odnosno u Republici Hrvatskoj, doći će do situacije da se odvjetnička djelatnost ne obavlja u istom mjestu stalno.

Članak 2. – ovim člankom dodaje se novi članak kojim se propisuje da odvjetnik iz druge države koji je u matičnoj državi članici Europske unije stekao pravo obavljanja odvjetničkog poziva može u skladu s uvjetima koje propisuje Zakon o odvjetništvu u Republici Hrvatskoj obavljati odvjetničke radnje, odvjetnički poziv pod nazivom zanimanja iz svoje matične države i odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik».

Članak 3. – ovim člankom mijenja se stavak 1. članka 18. Zakona i to tako da odvjetničku tarifu utvrđuje i donosi Hrvatska odvjetnička komora uz suglasnost ministra pravosuđa. Kod davanja suglasnosti na odvjetničku Tarifu, ministar pravosuđa vodit će računa o zaštiti socijalnih i gospodarskih interesa i jednakosti u položaju davatelja i primatelja usluga, s obzirom na njihovu nejednakost u stručnom znanju kojime raspolažu.

U ovom članku dodan je stavak 3. kojim se propisuje da je odvjetnik dužan nakon obavljenog posla stranci izdati račun za obavljene odvjetničke usluge.

Članak 4. – u ovom članku zamjenjuju se riječi «u pismenoj formi» sa riječima «u pisanom obliku».

Članak 5. – u članku 23. obvezuje se odvjetnik da u roku od 30 dana od dana promjene sjedišta svoga ureda odnosno pisarnice ovu promjenu mora prijaviti Komori. Također se propisuje da je Komora dužna u roku od 15 dana od zaprimljene obavijesti o promjeni sjedišta obaviti upis promjene sjedišta ureda ili pisarnice.

Članak 6. – ovim člankom dopunjuje se odredba članka 24. i propisuje se da se dostava pismena odvjetniku u sudskim, upravnim i drugim postupcima obavlja preko pisarnice u kojoj radi opunomoćeni odvjetnik odnosno na način kako je to određeno procesnim zakonima.

Članak 7. – ovim člankom određuje se da se odvjetničko društvo može osnivati kao javno trgovačko društvo ili kao društvo s ograničenom odgovornošću. Prema sadašnjem Zakonu odvjetničko društvo može se osnivati jedino kao javno trgovačko društvo. Ovom izmjenom određuje se da odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću može osnovati dva ili više odvjetnika, a najniži iznos temeljnog kapitala iznosi 350.000,00 kuna.

Članak 8. – ovim člankom propisuje se da odvjetnička društva iz države koja je članica Europske unije i iz države članice STO-a, u Republici Hrvatskoj mogu osnivati svoje podružnice, sukladno obvezama Republike Hrvatske prema međunarodnim ugovorima, Zakonu o trgovačkim društvima i ovom Zakonu. U Republici Hrvatskoj mogu pružati pravne usluge koje se odnose na usluge savjetovanja o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije i međunarodnom pravu.

Članak 9. – ovaj članak mijenja se na način da su za osnivanje odvjetničkog društva odvjetnici – osnivači dužni pribaviti potvrdu Komore da je ugovor o osnivanju sukladan ovom Zakonu, Statutu i drugim općim aktima Komore i Kodeksu odvjetničke etike. Bez te potvrde društvo se ne može upisati u registar trgovačkih društava. Prema tome Komora je dužna utvrditi da li su odvjetnici – osnivači upisani u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore i da li je zaključen valjani ugovor o osnivanju odvjetničkog društva.

Članak 10.- ovim člankom dodaje se nova Glava «III.A. Obavljanje odvjetničkog zanimanja stranih odvjetnika u Republici Hrvatskoj» i članci 36.a, 36.b, 36.c, 36.d, 36.e, 36.f, 36.g. i 36.h. Dopuna Zakona o odvjetništvu sa navedenim člancima predstavlja usklađivanje ovoga Zakona sa Direktivama Europske unije i to Direktivom 77/249/EEC od 22. ožujka 1977. godine i Direktivom 98/5/EC od 16. veljače 1998. godine i pravnom stečevinom Europske unije u području prekograničnog pružanja odvjetničkih usluga.

- u članku 36.a propisuje se da odvjetnik iz države članice Europske unije, upisuje se u Imenik stranih odvjetnika pri Hrvatskoj odvjetničkoj komori, a u Republici Hrvatskoj može obavljati odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik» sa svim pravima i dužnostima u obavljanju odvjetničkog poziva i to da je poslovno i zdravstveno sposoban, da nije pod istragom odnosno da se protiv njega ne vodi postupak zbog kaznenog djela koje se vodi po službenoj dužnosti, da je dostojan obavljanja odvjetništva, da ne obavlja poslove koji su nespojivi s odvjetništvom, da ima zaključen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti i da ima osiguran prostor i opremu potrebnu za obavljanje odvjetničkog poziva, kao i da položi ispit iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske prema programu za polaganje pravosudnog ispita prema posebnom zakonu.

Uz zahtjev za upis u Imenik, odvjetnik mora priložiti potvrdu o državljanstvu, kao i navedene dokaze da ispunjava uvjete za upis. Ovi uvjeti dokazuju se potvrdom izdanom po propisima odvjetnikove matične države. Nakon upisa u Imenik, odvjetnik je u svemu izjednačen s hrvatskim odvjetnikom.

- u članku 36.b odvjetnik iz države članice Europske unije, upisuje se u Imenik stranih odvjetnika pri Hrvatskoj odvjetničkoj komori, a koji u Republici Hrvatskoj može obavljati odvjetnički poziv pod nazivom zanimanja iz svoje matične države (avvocato, avocat, Rechtsanwalt), ako priloži potvrdu o upisu pri nadležnom tijelu matične države, potvrdu o državljanstvu, dokaz o osiguranju od profesionalne odgovornosti. O upisu u Imenik Hrvatske odvjetničke komore izvijestit će se nadležno tijelo odvjetnikove matične države. Odvjetnik može davati savjete o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije, o međunarodnom pravu i o pravu Republike Hrvatske. Pri obavljanju odvjetničke djelatnosti povezane sa zastupanjem stranaka pred sudovima u Republici Hrvatskoj takav odvjetnika mora djelovati zajedno sa odvjetnikom koji u Republici Hrvatskoj ima pravo obavljati odvjetničku djelatnost pod nazivom «odvjetnik»

Strani odvjetnik iz stavka 1. ovoga članka koji odvjetnički poziv obavlja pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, a koji najmanje tri godine redovno i efikasno obavlja odvjetnički poziv u Republici Hrvatskoj može se upisati u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore i obavljati odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik».

Strani odvjetnik može odvjetničko zvanje obavljati i kao odvjetničko društvo ili zajednički odvjetnički ured pod nazivom zanimanja iz svoje matične države i pri tome mogu koristiti naziv odvjetničkog društva ili zajedničkog odvjetničkog ureda kojega je član. O tome je odvjetnik dužan obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru i dostaviti relevantne podatke.

- u člancima 36.c, 36.d, 36.e i 36.f, 36.g i 36. h propisano je da odvjetnik iz države članice Europske unije, a koji nije upisan u Imenik stranih odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore smije obavljati pojedine radnje koje spadaju u okvir obavljanja odvjetničke djelatnosti. Takav odvjetnik može davati savjete o pravu svoje matične države, o pravu Europske unije, o međunarodnom pravu i o pravu Republike Hrvatske.

Odvjetnik koji namjerava obavljati odvjetničke radnje dužan je o tome pismeno obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru i priložiti dokaze o osposobljenosti za obavljanje odvjetničkog poziva i dokaze o osiguranju od profesionalne odgovornosti u matičnoj državi. U toj obavijesti mora se navesti adresa ili odrediti punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj. Hrvatska odvjetnička komora izdat će tom odvjetniku potvrdu kojom mu se odobrava obavljanje odvjetničkih radnji. Pri obavljanju radnji odvjetnik je dužan poštovati pravila Kodeksa odvjetničke etike. Pri obavljanju pojedinih radnji u Republici Hrvatskoj odvjetnik mora koristiti naziv iz svoje matične države izražen na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika svoje matične države uz naznaku profesionalne organizacije koja mu je dala dozvolu za obavljanje odvjetničkog poziva u matičnoj državi.

Strani odvjetnik iz članka 36.a, 36.b. i 36.d disciplinski je odgovoran po ovom Zakonu. Disciplinske kazne i mjere mogu se izreći odvjetniku samo ako se utvrdi da je odvjetnik odgovoran za povredu svoje dužnosti i ugleda odvjetničkog zanimanja. Izrečene disciplinske kazne i mjere koje ograničavaju odvjetnika u obavljanju njegovog zanimanja mogu biti izrečene samo sa valjanošću u Republici Hrvatskoj.

Članak 11. – s obzirom da je Zakon o odvjetništvu donesen u veljači 2004. godine kada je prema tada važećem Ustavu Hrvatski državni sabor imao Zastupnički i Županijski dom, Hrvatska odvjetnička komora bila je dužna obavještavati o stanju u odvjetništvu i Zastupnički i Županijski dom. Kako je došlo do promjena Ustava potrebno je ovaj članak uskladiti s novim nazivom Hrvatskog sabora.

Članak 12. – Komora vodi imenike odvjetnika i odvjetničkih vježbenika, upisnike zajedničkih odvjetničkih ureda i društava, a kako će nakon pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije i strani odvjetnici djelovati u Republici Hrvatskoj nužno je da Komora vodi i imenike stranih odvjetnika.

Članak 13. – ovim člankom dodaju se novi stavci 12., 13. i 14. kojima se radi zaštite stranaka od opasnosti od nastanka štete uslijed greške, nepažnje, propusta ili nemarnosti u radu odvjetnika propisuje najniža osigurana svota po osiguranom slučaju i to u iznosu od 800.000,00 kuna, kao i da svaki odvjetnik osnivač odvjetničkog društva s ograničenom odgovornošću mora biti osiguran na najnižu svotu od 9.000.000,00 kuna. U slučaju da odvjetnici osnivači društva s ograničenom odgovornošću nemaju sklopljeno osiguranje na

najnižu navedenu svotu tada uz društvo jamče i odvjetnici članovi društva osobno neograničeno i solidarno do visine najniže svote osiguranja.

Članak 14. – ovim člankom dopunjuje se članak 47. Zakona, tako da u postupku pred arbitražnim sudovima stranke mogu zastupati i odvjetnici upisani u odvjetničke komore drugih zemalja koje nisu članice Europske unije.

Članak 15. – ovim člankom točka 4. i 5. članka 48. Zakona mijenja se na način da se propisuje da se u Imenik odvjetnika može upisati osoba koja je završila sveučilišni studij prava na pravnom fakultetu u Republici Hrvatskoj, a što se usklađuje sa terminima iz Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Točka 5. mijenja se glede uvjeta za upis u Imenik odvjetnika. Prema ovom prijedlogu odvjetnički vježbenik može se upisati u Imenik odvjetnika, ako je po završenom studiju radio najmanje 3 (tri) godine u odvjetničkom uredu kao odvjetnički vježbenik ili na pravnim poslovima u pravosudnim tijelima i to kao sudski vježbenik, državnoodvjetnički vježbenik, javnobilježnički vježbenik ili najmanje 4 (četiri) godine na drugim pravnim poslovima. Kao uvjet za upis u Imenik odvjetnika dodaju se točke 12., 13. i 14., kojima se propisuje obveza sklapanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za obavljanje odvjetničke službe. Odvjetnik je dužan dati izjavu da ima opremu i prostor koji su potrebni i primjereni za obavljanje odvjetničke službe. Kandidat za odvjetnika, prije nego što bude upisan u Imenik odvjetnika, dužan je položiti ispit iz poznavanja odvjetničke etike i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Hrvatska odvjetnička komora donosi pravilnik kojim se uređuje polaganje ispita poznavanja Kodeksa odvjetničke etike i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

U ovom članku dodan je stavak 2. kojim se propisuje da je državljanstvo države članice Europske unije ili druge države potpisnice Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru kod upisa u Imenik odvjetnika u Republici Hrvatskoj izjednačeno s hrvatskim državljanstvom.

Članak 16. – u članku 49. stavku 3. mijenja se rok od dvije godine u rok od tri godine, nakon kojeg se može podnijeti ponovni zahtjev za upis u Imenik odvjetnika.

Članak 17. – u članku 56. točki 5. propisuje se kao prestanak prava na obavljanje odvjetništva kada je disciplinskom kaznom odvjetnik izgubio pravo na trajno obavljanje odvjetništva.

Članak 18. – u članku 58. dodaje se novi stavak 2. kojim se propisuje da odvjetnik ne smije biti ponovno upisan u Imenik odvjetnika kojem je izrečena mjera trajne zabrane obavljanja odvjetništva ne može biti ponovno upisan u imenik odvjetnika.

Članak 19. – u članku 60. bilo je propisano da protiv rješenja koje se odnosi na stjecanje, mirovanje, obustavu ili gubitak prava na obavljanje odvjetništva, odvjetnik je imao pravo prigovora Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Ovom izmjenom umjesto prigovora Vrhovnom sudu RH dopuštena je žalba Upravnom odboru Hrvatske odvjetničke komore, a protiv odluke Upravnog odbora HOK-a dopušten je priziv Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Članak 20. – članak 61. dopunjuje se tako da se propisuje da se pravo na obavljanje odvjetničke vježbe stječe upisom u Imenik odvjetničkih vježbenika ako se podnositelj zahtjeva prvi put osposobljava za zanimanje.

Članak 21. – u članku 64. u naslovu «Udruga odvjetničkih vježbenika» briše se riječ «udruženje» i zamjenjuje riječju «udruga.»

Članak 22. - u članku 72. stavku 1. iza podstavka 4. dodaje se podstavak 5. kojim se propisuje kao disciplinska mjera za najteže povrede koje učini odvjetnik, - trajni gubitak prava na obavljanje odvjetništva.

Članak 23. – ovim člankom dodaje se članak 74.a, kojim se određuje da je disciplinski tužitelj dužan po zahtjevu pokretanja disciplinskog postupka protiv odvjetnika iz druge države članice Europske unije, obavijestiti nadležno tijelo u matičnoj državi tog odvjetnika i omogućiti tom tijelu sudjelovanje u postupku s prijedlozima za pomoć odvjetniku.

Članak 24. – članak 78. dopunjuje se na način da i u slučaju trajnog gubitka prava na obavljanje odvjetništva, odvjetnik ima pravo priziva Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Članak 25. – u članku 79. mijenjaju se rokovi zastare za progon odvjetnika za počinjene teže povrede dužnosti i ugleda odvjetništva i to tako da dvije godine zamjenjuju se sa četiri godine, a za lakše povrede progon zastarijeva umjesto za šest mjeseci za dvije godine (relativna zabrana). Zastara disciplinske odgovornosti nastupa u svakom slučaju kada protekne dvostruko vremena koliko je određeno za progon (apsolutna zastara).

Članak 26. i 27. – u članku 80. i 81. naznačeni iznosi novčanih kazni u DEM zamjenjuju se sa iznosima u hrvatskim kunama.

Članak 28. – članak 82. briše se. S obzirom da su novčane kazne određene u hrvatskim kunama nije potrebno da se njihovi novčani iznosi revaloriziraju prema tečaju neke od inozemnih valuta.

Članak 29. – ovim člankom propisuje se da su odvjetnici dužni do 31. siječnja 2009. godine uskladiti police osiguranja od odgovornosti sukladno odredbi članka 13. ovoga Zakona i to iz razloga što krajem 2008. godine istječe već ugovoreno osiguranje od odgovornosti odvjetnika za ovu tekuću godinu.

Članak 30. – ovim člankom propisuje se da se visina osiguranja odvjetnika od profesionalne odgovornosti mora zaključiti u iznosima utvrđenim u članku 13. ovoga Zakona.

Članak 31. – ovim člankom određuje se da je Hrvatska odvjetnička komora dužna u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika uz suglasnost ministra pravosuđa. Prije davanja suglasnosti na odvjetničku tarifu, ministar pravosuđa prethodno će zatražiti mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća. Ukoliko ministar pravosuđa ne da suglasnost na Tarifu, Hrvatska odvjetnička komora dužna je u daljnjem roku od 2 mjeseca ponovno dostaviti ministru pravosuđa Tarifu usklađenu sa primjedbama i preporukama Ministarstva pravosuđa. U slučaju da Hrvatska odvjetnička komora ne dostavi ministru pravosuđa u roku iz stavka 1. i 2. članka 31. ovoga Zakona usklađenu Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, ministar pravosuđa donijeti će privremenu Tarifu.

Članak 32. – ovim člankom propisuje se da je Komora dužna uskladiti svoj Statut i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 33. – ovim člankom određuje se stupanje na snagu ovoga Zakona osim članka 2., 10. i 23., koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu jer je odvjetništvo samostalna i neovisna služba i sredstva za svoj rad odvjetnici osiguravaju samostalno.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu razlikuje se od Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru u tome što su pojedine primjedbe zastupnika i nadležnih odbora Hrvatskog sabora na navedeni tekst usvojene, te ih je trebalo ugraditi u Konačni prijedlog Zakona.

Primjedbe i prijedlozi izneseni u saborskoj raspravi prvenstveno su se odnosili na postupak i nadležnost donošenja Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

Većina primjedbi odnosila se na kritiku sadašnjeg načina obračuna nagrade za rad odvjetnika, a koji je neprimjeren jer je obračunata nagrada previsoka i obračunava se za svaku procesnu radnju koju odvjetnik obavi, tako da prema uporednom prikazu sa nagradama u drugim europskim zemljama, nagrada odvjetnika u Republici Hrvatskoj i nekoliko puta je veća nego u tim zemljama. U raspravi je istaknut prijedlog da se nagrada za rad odvjetnika naplaćuje prema fazama u sudskom postupku i to npr. za glavnu raspravu može se naplatiti samo jedanput nagrada, a ne više puta kao što to dopušta odvjetnička Tarifa u Hrvatskoj.

U raspravi je posebno bilo istaknuto da s obzirom na vrlo visoke nagrade odvjetnika, građanima je često puta onemogućen pristup sudu i zaštita njihovih pravnih interesa. Stoga su iznijeti prijedlozi da se visina nagrade odvjetnika odredi u skladu sa socijalnim i gospodarskim prilikama i platežnom mogućnošću građana Republike Hrvatske, uvažavajući načelo jednakosti davatelja i primatelja usluga.

Glede nadležnosti za donošenje Tarife u raspravi su iznijeti stavovi da rješenje koje je dato u prijedlogu ovoga Zakona treba mijenjati. Prema prijedlogu ovoga Zakona, bilo je propisano da na odvjetničku Tarifu suglasnost daje Hrvatski sabor. U raspravi su dati prijedlozi da se ovaj prijedlog promijeni i da Tarifu donosi Hrvatska odvjetnička komora uz suglasnost ministra pravosuđa, koji je dužan voditi računa o socijalnim i gospodarskim prilikama, ili da se Zakonom propiše odvjetnička Tarifa.

U raspravi Konačnog prijedloga ovoga Zakona Gospodarsko socijalno vijeće predložilo je da ministar pravosuđa prije davanja suglasnosti na odvjetničku tarifu, prethodno zatraži mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća. Gospodarsko socijalno vijeće također predlaže da se odvjetnička tarifa izradi na način kojim će se utvrditi visina tarife po predmetu, a ne po pojedinačnim radnjama, kao i da se utvrdi minimalni i maksimalni iznos tarife.

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu radi usklađivanja sa direktivama Europske unije i pravnom stečevinom dostavljen je na mišljenje Europskoj komisiji. Primjedbe Europske komisije odnose se na odredbe ovoga Zakona koje reguliraju pravni status odvjetnika iz države članice Europske unije, tako da su date primjedbe usvojene i ugrađene u Konačni prijedlog ovoga Zakona.

S obzirom da su primjedbe nadležnih Odbora Hrvatskog sabora, zastupnika i Gospodarsko-socijalnog vijeća, prihvaćene, mijenjaju se slijedeći članci:

- u novom članku 5.a stavak 1. u podstavku 1. iza riječi «odvjetničke radnje» dodaju se riječi «sukladno čl. 36.e i 36.f», u podstavku 2. iza riječi «odvjetnički poziv pod nazivom zanimanja iz svoje matične države» dodaju se riječi «sukladno članku 36.b», a u podstavku 3. iza riječi «odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik»» dodaju se riječi «sukladno članku 36.a».

- u članku 3. Konačnog prijedloga ovoga Zakona, dosadašnji članak 18. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Odvjetnici imaju pravo na nagradu za svoj rad te na naknadu troškova u svezi s obavljenim radom sukladno tarifi koju utvrđuje i donosi Komora uz suglasnost ministra pravosuđa. Ministar pravosuđa kod davanja suglasnosti vodit će računa o zaštiti socijalnih i gospodarskih interesa, te jednakosti u položaju primatelja i davatelja usluga s obzirom na njihovu nejednakost u stručnom znanju kojime raspolažu.»

- u članku 10. Konačnog prijedloga ovoga Zakona, a kojim je dodana nova Glava «III.A. OBAVLJANJE ODVJETNIČKOG ZANIMANJA STRANIH ODVJETNIKA U REPUBLICI HRVATSKOJ, sukladno primjedbama Europske komisije mijenjaju se slijedeći članci: .

- u članku 36.a, a prema prijedlogu Europske komisije točka 14. članka 48. ovoga Zakona briše se, jer će odvjetnici iz država članica Europske unije u okviru ispita iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske polagati i poznavanje Kodeksa odvjetničke etike i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

- u članku 36.b, dodaju se novi stavci 7. i 8. Sukladno odredbi članka 3. i 10. stavak 1. i 3., a u svezi članka 9. Direktive 98/5, potrebno je bilo dograditi ovu odredbu sa motivacijom da se odvjetnik iz države članice Europske unije koji obavlja odvjetnički poziv pod nazivom zanimanja iz svoje matične države u Republici Hrvatskoj nakon tri godine redovnog i uspješnog rada može upisati kao odvjetnik i u Imenik Hrvatske odvjetničke komore. S tim u svezi dodan je novi stavak 7.ovoga članka.

- u novom stavku 8. predlaže se da odvjetnici iz države članice Europske unije mogu u Republici Hrvatskoj obavljati odvjetničko zvanje kao odvjetničko društvo ili zajednički odvjetnički ured pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, a mogu koristiti i naziv odvjetničkog društva kojega su članovi. O tome su dužni obavijestiti i dostaviti relevantne podatke Hrvatskoj odvjetničkoj komori.

- dosadašnji stavak 7. postao je stavak 9. U ovom stavku brišu se riječi «uz uvjet uzajamnosti» i zamjenjuju sa riječima: «uz uvjete utvrđene ovim Zakonom», jer nakon pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije, više nije potrebno propisivati uvjet uzajamnosti.

- u članku 36.c u stavku 3. podstavak 3. briše se, jer je člankom 36.b stavak 9. propisano da strani odvjetnici mogu zastupati stranke pred sudovima i drugim tijelima u Republici Hrvatskoj jedino uz uvjete utvrđene ovim Zakonom, a nije potrebno navoditi da strani odvjetnici ne mogu biti imenovani punomoćnikom stranci ili branitelji po službenoj dužnosti, jer odvjetnik iz članka 36.b ovoga Zakona mora djelovati zajedno sa odvjetnikom u Republici Hrvatskoj, koji ima pravo obavljati odvjetničku djelatnost pod nazivom «odvjetnik».

- u članku 36.d stavak 1. dodaje se da i odvjetnici koji obavljaju odvjetnički poziv pod nazivom «odvjetnik» također mogu nakon najmanje tri godine obavljanja odvjetničkog poziva zatražiti i upis u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore. I u ovoj odredbi naglašava se motivacija stranih odvjetnika za redovno i uspješno obavljanje odvjetničkog poziva u Republici Hrvatskoj.

- u članku 36.f dodaje se novi stavak 4. kojim se propisuje da se disciplinske mjere mogu izreći stranom odvjetniku samo ako se u posebnom postupku u skladu sa ovim Zakonom, Statutom Hrvatske odvjetničke komore i Kodeksa odvjetničke etike, utvrdi da je odvjetnik odgovoran za povredu svoje dužnosti i ugleda odvjetničkog zanimanja.

- dodaje se članak 36.h. kojim se propisuje da u odlukama ovlaštenih tijela Hrvatske odvjetničke komore kojima se u skladu s ovim Zakonom, Statutom Hrvatske odvjetničke komore i Kodeksom odvjetničke etike, odbija upis u Imenik odvjetnika, odlučuje o brisanju iz tog imenika i odlučuje o izricanju disciplinskih mjera, moraju se navesti razlozi za njihovo donošenje, a protiv istih može se podnijeti pravni lijek sukladno ovom Zakonu i Statutu Hrvatske odvjetničke komore.

Članak 31. Konačnog prijedloga Zakona mijenja se na način da je Hrvatska odvjetnička komora dužna donijeti u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika i istu dostaviti ministru pravosuđa na suglasnost. Ministar pravosuđa prije davanja suglasnosti na Tarifu prethodno će zatražiti mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća, a pri tome vodit će računa o zaštiti socijalnih i gospodarskih interesa, te jednakosti u položaju primatelja i davatelja usluga s obzirom na njihovu nejednakost u stručnom znanju kojime raspolažu. Ako ministar pravosuđa ne da suglasnost na Tarifu, Hrvatska odvjetnička komora dužna je u daljnjem roku od dva mjeseca izraditi novi prijedlog Tarife usklađenu sa primjedbama i preporukama i dostaviti ministru pravosuđa. Ako Hrvatska odvjetnička komora ne udovolji u rokovima utvrđenim ovim člankom i ne dostavi usklađenu Tarifu, ministar pravosuđa donijet će privremenu Tarifu o nagradama i naknadama troškova za rad odvjetnika.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DATI NA PRIJEDLOG ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH NISU PRIHVACENA

Svi prijedlozi i mišljenja na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu su prihvaćeni i ugrađeni u ovaj Konačni prijedlog.

VI. TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Obavljanje odvjetništva

Članak 4.

- (1) Odvjetnik je dužan obavljati odvjetničku djelatnost stvarno i stalno.
- (2) Odvjetnik ne smije obavljati djelatnosti koje su nespojive s ugledom i neovisnošću odvjetnika.

II. NAGRADA I NAKNADA TROŠKOVA

Odvjetnička tarifa

Članak 18.

- (1) Odvjetnici imaju pravo na nagradu za svoj rad te na naknadu troškova u svezi s obavljenim radom sukladno tarifi koju utvrđuje i donosi Komora.
- (2) Za obrane po službenoj dužnosti, visinu nagrade za rad odvjetnika utvrđuje Ministarstvo pravosuđa. (3) Tarifa se objavljuje u "Narodnim novinama".

Ugovaranje nagrade prema uspjehu u pružanju pravne pomoći

Članak 19.

- (1) U imovinsko-pravnim stvarima odvjetnici mogu sa strankom ugovoriti nagradu za rad i u razmjeru s uspjehom u postupku odnosno u pravnim radnjama koje će za stranku poduzeti. sukladno odvjetničkoj tarifi.
- (2) Gornja granica postotka nagrade koja se može ugovoriti utvrđuje se u odvjetničkoj tarifi.
- (3) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka valjan je samo ako je zaključen u pismenoj formi.

Pravo namire i zaloga

Promjena sjedišta ureda i pisarnice

Članak 23.

- (1) Odvjetnik slobodno bira i mijenja sjedište svoga ureda na teritoriju Republike Hrvatske.
- (2) Svaka namjeravana promjena sjedišta ureda i pisarnice mora se prijaviti Komori.
- (3) Do promjene sjedišta ureda, odnosno pisarnice dolazi upisom promjene u odgovarajući upisnik Komore.
- (4) Upis iz stavka 3. ovoga članka Komora je dužna obaviti u roku od 15 dana.

Dostava pismena

Članak 24.

Dostava pismena odvjetniku u sudbenim, upravnim i drugim postupcima obavlja se preko pisarnice u kojoj radi opunomoćeni odvjetnik.

Odvjetnička društva

Članak 27.

(1) Dva ili više odvjetnika upisanih u imenik odvjetnika Komore mogu osnovati odvjetnički ured sa svojstvom pravne osobe (odvjetničko društvo).

(2) Odvjetničko društvo osniva se kao javno trgovačko društvo.

Članak 31.

(1) Za osnivanje odvjetničkog društva odvjetnici osnivači su dužni pribaviti prethodnu suglasnost Komore koja ocjenjuje je li ugovor o osnivanju sukladan zakonu, statutu i drugim općim aktima Komore, te Kodeksu odvjetničke etike. Bez te suglasnosti društvo se ne može upisati u registar trgovačkih društava.

(2) Odvjetničko društvo je dužno obavijestiti Komoru o izvršenom upisu u registar trgovačkih društava, najkasnije u roku od 3 dana od primitka rješenja nadležnog suda.

(3) Komora je dužna novoosnovano odvjetničko društvo upisati u upisnik odvjetničkih društava najkasnije u roku od 3 dana od dana primitka obavijesti o upisu u registar trgovačkih društava. (4) Odvjetničko društvo niti njegovi pojedini članovi odvjetnici ne mogu pružati pravnu pomoć prije nego što bude izvršen upis u upisnik odvjetničkih društava.

Suradnja s drugim tijelima i komorama

Članak 39.

(1) Komora prati i proučava odnose i pojave koji su od interesa za uređenje i zaštitu sloboda i prava građana i pravnih osoba te za unapređenje odvjetništva.

(2) Komora obavještava Zastupnički i Županijski dom Sabora Republike Hrvatske, te predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave, po vlastitom poticaju ili na njihov zahtjev, o stanju i problemima odvjetništva i o mjerama koje bi trebalo poduzeti radi unapređenja odvjetništva te radi zaštite sloboda i prava građana i pravnih osoba.

(3) Komora surađuje s državnim tijelima i tijelima jedinica lokalne samouprave u rješavanju pitanja značajnih za ostvarivanje zadataka odvjetništva.

(4) Komora odlučuje o suradnji s drugim odvjetničkim komorama.

Imenici i upisnici

Članak 43.

- (1) Komora vodi imenik odvjetnika i odvjetničkih vježbenika, upisnike zajedničkih odvjetničkih ureda i odvjetničkih društava te druge evidencije određene zakonom ili statutom.
- (2) Imenici, upisnici i evidencije iz stavka I. ovoga članka javne su knjige. Izvaci iz imenika i drugih evidencija koje vodi Komora te potvrde izdane na temelju podataka iz tih evidencija javne su isprave.
- (3) Pravomoćne odluke o upisu i brisanju iz imenika i upisnika Komora je dužna objaviti u "Narodnim novinama".

Osiguranje od odgovornosti

Članak 44.

- (1) Odvjetnik je dužan osigurati se od odgovornosti za štetu koju bi mogao počinuti trećima obavljanjem odvjetništva. Ugovor o osiguranju od odgovornosti za odvjetnike članove odvjetničkog društva i za odvjetnike koji rade u tom društvu zaključuje to društvo.
- (2) Uvjetima osiguranja može se predvidjeti da štetu do određenog iznosa nadoknađuje odvjetnik izravno.
- (3) Ako dođe do promjene uvjeta osiguranja, odvjetnik je dužan, nakon što primi obavijest Komore o tome, bez odgađanja uskladiti svoje osiguranje s izmijenjenim uvjetima.
- (4) Odvjetnik je dužan uredno produživati osiguranje od odgovornosti.
- (5) Komora može preuzeti osiguranje od odgovornosti svih odvjetnika u Republici Hrvatskoj. U tom slučaju odvjetnici su dužni Komori plaćati naknadu za osiguranje od odgovornosti.
- (6) Povreda obveze osiguranja od odgovornosti, odnosno plaćanja naknade Komori za osiguranje teža je povreda odvjetničke dužnosti.
- (7) Osiguravatelji su dužni zaključiti ugovor o osiguranju od odgovornosti s odvjetnikom koji im se za to obrati, ili s Komorom.
- (8) Uvjete osiguranja zajednički utvrđuju osiguravatelji u Republici Hrvatskoj, u dogovoru s Ministarstvom pravosuđa i Komorom. Osiguravatelji su dužni za svaku narednu godinu odrediti osiguravatelja koji će ih zastupati. Ako osiguravatelji tako ne postupe najkasnije do konca listopada tekuće godine, zastupnikom osiguravatelja smatrat će se osiguravatelj kojega odredi Ministarstvo. Odluka Ministarstva o tome nije upravni akt.
- (9) Ako se dogovor iz prethodnog stavka ovoga članka ne postigne u roku od trideset dana od postavljanja zahtjeva bilo koje strane drugim dvjema stranama, o uvjetima osiguranja odlučuje, na prijedlog bilo koje od strana. Stalno izabrano sudište pri Hrvatskoj gospodarskoj komori. Pravorijek Stalnog izbranog sudišta kojim se određuju uvjeti osiguranja za narednu godinu je pravomoćan i djeluje prema svim osiguravateljima, Ministarstvu, Komori i odvjetnicima, odnosno odvjetničkim društvima.

(10) Smatrat će se da je odvjetnik sklopio ugovor o osiguranju kada je podnio zahtjev za osiguranje, bez obzira na to je li u to vrijeme već bio postignut dogovor iz stavka 8. ovoga članka.

(11) Ako je odvjetnik štetu trećemu počinio namjerno ili iz grube nepažnje, osiguravatelj koji je naknadio štetu trećemu ima pravo regresa preme odvjetniku, odnosno odvjetničkom društvu.

Odvjetnici upisani u imenike drugih komora

Članak 47.

U postupku pred izbranim (arbitražnim) sudovima u pravnim stvarima s međunarodnim elementom, stranke mogu zastupati i odvjetnici upisani u odvjetničke komore drugih zemalja.

Uvjeti za upis u imenik odvjetnika

Članak 48.

Pravo na upis u imenik odvjetnika ima osoba koja ispunjava ove uvjete:

1. da je hrvatski državljanin,
2. da je poslovno sposobna,
3. da je zdravstveno sposobna za obavljanje poslova odvjetništva,
4. da je diplomirala na pravnom fakultetu u Republici Hrvatskoj,
5. da je po završenom studiju najmanje tri godine radila u odvjetničkom uredu ili na pravnim poslovima u pravosudnim tijelima, ili najmanje pet godina na drugim pravnim poslovima,
6. da aktivno vlada hrvatskim jezikom,
7. da je položila pravosudni ispit u Republici Hrvatskoj,
8. da protiv nje nije pokrenuta istraga odnosno da se protiv nje ne vodi kazneni postupak zbog kaznenog djela koje se goni po službenoj dužnosti,
9. da nije u radnom odnosu,
10. da je dostojna za obavljanje odvjetništva,
11. da ne obavlja poslove koji su nespojivi s odvjetništvom.

Nedostojnost za obavljanje odvjetništva

Članak 49.

(1) Nije dostojna za obavljanje odvjetništva osoba osuđena za kazneno djelo protiv Republike Hrvatske, za kazneno djelo protiv službene dužnosti, za kazneno djelo izvršeno iz

koristoljublja ili za drugo kazneno djelo izvršeno iz nečasnih pobuda ili koje je čini moralno nedostojnom za obavljanje odvjetništva. Takva osoba nema pravo na upis u imenik odvjetnika deset godina poslije izdržane, oprostene ili zastarjele kazne, a ako je osoba osuđena na novčanu kaznu, pet godina od dana pravomoćnosti presude, osoba kojoj je izrečena uvjetna osuda nema pravo na upis za vrijeme za koje joj je pravomoćnom odlukom određen rok kušnje.

(2) Nije dostojna za obavljanje odvjetništva ni osoba čije ranije ponašanje ili djelatnost ne jamči da će ona savjesno obavljati odvjetničko zvanje.

(3) Ako je zahtjev za upis u imenik odvjetnika odbijen zato što podnositelj zahtjeva nije dostojan za obavljanje odvjetništva zbog razloga navedenih u stavku 2. ovoga članka, novi zahtjev za upis ne može se podnijeti prije isteka roka od dvije godine od pravomoćnosti odluke kojom je zahtjev odbijen.

Odvjetnička prisega

Članak 51.

(1) Odvjetnik kome je odobren upis u imenik odvjetnika dužan je u roku od tri mjeseca, računajući od dana primljene obavijesti o odobrenju upisa, dati pred tijelom Komore, određenim statutom, ovu svečanu prisegu: "Svečano prisežem da ću dužnost odvjetnika obavljati savjesno, da ću se u svome radu pridržavati Ustava Republike Hrvatske, zakona, statuta Hrvatske odvjetničke komore i Kodeksa odvjetničke etike te da će u svim svojim postupcima paziti na ugled odvjetništva".

(2) Ako bez opravdanih razloga odvjetnik, kome je odobren upis ne da svečanu prisegu u roku od tri mjeseca, a u svakom slučaju u roku od šest mjeseci od dana kada je upisan u imenik odvjetnika, tijelo Komore određeno statutom, donijet će rješenje o njegovu brisanju iz imenika odvjetnika.

Prestanak prava na obavljanje odvjetništva

Članak 56.

Odvjetniku prestaje pravo na obavljanje odvjetništva:

1. ako izgubi hrvatsko državljanstvo,
2. ako izgubi poslovnu sposobnost,
3. ako postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje odvjetništva,
4. ako mu je izrečena mjera sigurnosti zabrane obavljanja odvjetništva,
5. ako je disciplinskom kaznom izgubio pravo na obavljanje odvjetništva,
6. ako se sam odrekne obavljanja odvjetništva,
7. ako više od šest mjeseci bez opravdanog razloga ne obavlja odvjetništvo,

8. ako stupi u radni odnos, osim u odvjetničkom uredu,
9. ako je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora dulju od šest mjeseci.

Zabrana ponovnog upisa

Članak 58.

(1) Odvjetnik kome je prestalo pravo na obavljanje odvjetništva ne smije biti ponovno upisan u imenik odvjetnika:

1. ako mu je izrečena mjera sigurnosti zabrane obavljanja odvjetništva, prije nego što ova mjera bude izdržana ili obustavljena,
2. ako je osuđen na disciplinsku kaznu gubitka prava na obavljanje odvjetništva, prije nego što ova kazna bude izdržana,
3. ako se odrekao obavljanja odvjetništva, odnosno ako nije obavljao odvjetništvo bez opravdanog razloga dulje od šest mjeseci, prije nego što istekne šest mjeseci od dana donošenja rješenja o prestanku prava na obavljanje odvjetništva.

(2) U ostalim slučajevima odvjetnik kome je prestalo pravo na obavljanje odvjetništva može zahtijevati ponovni upis u imenik odvjetnika kad prestanu razlozi zbog kojih je prestalo obavljanje odvjetništva.

Članak 60.

(1) Protiv rješenja koje se odnosi na stjecanje, mirovanje, obustavu ili gubitak prava na obavljanje odvjetništva, dopušten je prigovor Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. U postupku povodom prigovora Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću sastavljenom od pet članova, od kojih su predsjednik i dva člana suci toga suda, a dva člana odvjetnici s liste koju je utvrdila Komisija.

(2) Prigovor se podnosi u roku osam dana od dana dostave rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U postupku povodom prigovora iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju propisi o upravnom sporu.

(4) Poblize odredbe o postupku za stjecanje, obustavu ili gubitak prava na obavljanje odvjetništva utvrđuju se statutom Komore.

VI. ODVJETNIČKI VJEŽBENICI

Stjecanje svojstva odvjetničkog vježbenika

Članak 61.

(1) Pravo na obavljanje odvjetničke vježbe stječe se upisom u imenik odvjetničkih vježbenika.

(2) Pravo na upis u imenik odvjetničkih vježbenika ima osoba koja ispunjava uvjete iz članka 48. ovoga Zakona osim uvjeta iz točke 5. i 7. toga članka.

(3) Odvjetnički vježbenik zasniva s odvjetnikom, odnosno odvjetničkim društvom radni odnos.

Udruženje odvjetničkih vježbenika

Članak 64.

(1) Odvjetnički vježbenici udružuju se obvezatno u udugu odvjetničkih vježbenika pri Komori.

(2) Odvjetnički vježbenici sudjeluju u radu tijela Komore.

(3) Statutom Komore utvrđuje se broj predstavnika vježbenika u pojedinim tijelima Komore te njihova prava u tim tijelima.

Disciplinske mjere

Članak 72.

(1) Za teže povrede dužnosti i ugleda odvjetništva mogu se odvjetniku izreći ove mjere:

- ukor,
- novčana kazna,
- gubitak prava na obavljanje odvjetništva od šest mjeseci do pet godina,
- gubitak prava na obavljanje odvjetništva u trajanju od 5 - 10 godina.

(2) Za teže povrede dužnosti i ugleda odvjetništva mogu se odvjetničkom vježbeniku izreći ove mjere:

- ukor,
- brisanje iz imenika odvjetničkih vježbenika za vrijeme od šest mjeseci do tri godine,
- trajno brisanje iz imenika odvjetničkih vježbenika.

(3) Za lakše povrede dužnosti i ugleda odvjetništva može se odvjetniku izreći opomena ili novčana kazna, a odvjetničkom vježbeniku opomena.

(4) Izvršenje mjere gubitka prava na obavljanje odvjetništva na određeno vrijeme, odnosno mjere brisanja iz imenika odvjetničkih vježbenika na određeno vrijeme može se uvjetovati na vrijeme od šest mjeseci do dvije godine.

Priziv Vrhovnom sudu Republike Hrvatske

Članak 78.

(1) Protiv drugostupanjske odluke kojom je izrečena disciplinska mjera gubitka prava na obavljanje odvjetništva od šest mjeseci do pet godina, kao i gubitka prava na obavljanje odvjetništva od 5 - 10 godina ili brisanje iz imenika odvjetničkih vježbenika za vrijeme od šest mjeseci do tri godine, kao i trajno brisanje iz imenika odvjetničkih vježbenika, dopušten je priziv Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

(2) U postupku u povodu priziva iz stavka 1. ovoga članka Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću sastavljenom od pet članova, od kojih su predsjednik i dva člana suci toga suda, a dva člana odvjetnici s liste koju je utvrdila Komora. Kada Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o prizivu protiv odluke izrečene odvjetničkom vježbeniku, umjesto jednog odvjetnika, član vijeća je osoba s liste koju je utvrdila udruga od odvjetničkih vježbenika.

Zastara

Članak 79.

(1) Progon za teže povrede dužnosti i ugleda odvjetništva zastarijeva nakon dvije godine, a za lakše povrede nakon šest mjeseci od dana izvršene povrede.

(2) Ako učinjena povreda povlači odgovornost, progon zastarijeva kad zastarijeva i progon za kazneno djelo.

(3) Izvršenje disciplinske mjere zastarijeva za šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja kojim je izrečena disciplinska mjera, odnosno od dana isteka roka na koji je izvršenje disciplinske mjere odgođeno.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Članak 80.

Za pružanje pravne pomoći suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 5. i članak 29.) kaznit će se za prekršaj pravna osoba novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 5.000 do 15.000 DEM. Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 500 do 2.500 DEM. Za prekršaj iz stavka ovoga članka počinjenog drugi put uz novčanu kaznu izreći će se pravnoj osobi mjera oduzimanja dozvole obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci, a za prekršaj počinjen treći put uz novčanu kaznu izreći će se mjera trajnog oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti.

Članak 81.

Za pružanje pravne pomoći suprotno odredbama ovoga Zakona kaznit će se za prekršaj fizička osoba novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 1.000 do 5.000 DEM.

Članak 82.

Iznosi novčanih kazni iz članka 80. i 81. ovoga Zakona revalorizirat će se po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan naplate novčane kazne.

Članak 83.

Komora je dužna uskladiti svoj statut i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 86.

Odredbe članka 44. ovoga Zakona o osiguranju odvjetnika od odgovornosti primjenjivat će se od 1. siječnja 1995. godine.

Prestanak važenja zakona

Članak 87.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o odvjetništvu i službi pravne pomoći ("Narodne novine", br. 53/72., 8/90. i 31/90.)